

Handläggare
Annica Lempke
Kansli- och utvecklingsavdelningen

Diarienummer
13US/0111

Utbildningsstyrelsen

Revisionsberättelse för 2012

Förslag till beslut

Utbildningsstyrelsen godkänner yttrandet och tillsänder detta till kommunfullmäktige.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

Revisorerna har i sin revisionsberättelse riktat anmärkning mot utbildningsstyrelsen. Styrelsen anses brista i styrning, ledning och kontroll av verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer på grund av uppvisade budgetunderskott för 2012.

Utbildningsstyrelsen och proVärmdö har följt verksamheternas ekonomiska situation och dess utveckling kontinuerligt under året. I samband med redovisning av budgetuppföljningar har tilläggsbeslut fattats av utbildningsstyrelsen som ålagt de resultatenheter som uppvisar budgetunderskott att vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Bakgrund

Värmdö kommuns revisorer har i revisionsberättelsen för 2012 riktat anmärkning mot utbildningsstyrelsen och dess enskilda förtroendevalda för verksamhetsåret 2012¹ med anledning av budgetunderskott. Revisorerna tillstyrker ansvarsfrihet.

Revisorerna har bedömt att utbildningsstyrelsen inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att anpassa verksamheterna och dess kostnader till fastställd budget. Styrelsen anses under 2012 ha visat ohörsamhet mot de ekonomiska mål som kommunfullmäktige har beslutat om och anses därför brista i sin styrning, ledning och kontroll av verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer.

Resultatbalansering i utbildningsstyrelsen

Kommunfullmäktige har, i april 2012, beslutat att tillämpa årlig balansering av resultatenheters över- och underskott från år 2012 och kvarvarande tid under nuvarande

¹ Anmärkning har även riktats mot kommunstyrelsen och kritik mot vård- och omsorgsstyrelsen samt de enskilda förtroendevalda i dessa styrelser i revisionsberättelsen.

mandatperiod. Balanseringen, som innebär en överföring av årets resultat till nästa år, begränsas till fem procent av respektive enhets budgeterade överskott för aktuellt år, medan underskott förs över i sin helhet. Utgångspunkten är respektive resultatenhets ansvar för ekonomi och utfall i bokslut.

Bokslutet för utbildningsstyrelsen 2012 visar på ett totalt underskott om -24 448 tkr. Av detta återfinns -22 992 tkr inom resultatenheter. Resterande under- och överskott avser lokaler och proVarmdo centralt. 5-procentsregeln innebär att balanserade resultat för enheter med överskott minskas med sammanlagt -1 192 tkr, medan underskotten justeras ned med de merkostnader Gustavsbergs gymnasium haft för övertagandet av Doctus elever och ökade lokalkostnader i samband med det.

Därför föreslår kommunstyrelsen den 10 april 2013 resultatbalansering inom utbildningsstyrelsens ansvarsområde för 2012 med 2 260 tkr. Detta skulle medföra en justering av det samlade budgetunderskottet för enheterna till ett ackumulerat underskott om 17 126 tkr. Detta motsvarar en budgetavvikelse under 2 procent. Föreslagen balansering behandlas vid kommunfullmäktiges sammanträde den 29 maj 2013.

Verksamhet	Korrigerat resultat 2011	Bokslut 2012	Sammanlagt resultat 2011-2012	Förslag att överföra till 2013
Förskola	1 606	-9 005	-7 399	-7 569
Grundskola	-1 463	-5 740	-6 033	-6 033
Gymnasium	3 140	-8 990	-5 850	-3 150
CAS vuxenutbildning	1 271	-1 713	-442	-442
Bibliotek	361	-246	115	115
Fritidsgårdsenheten	434	247	681	411
Kostenheten	-1 512	1 792	280	280
Kulturskolan	-601	-502	-1 103	-1 103
Särskolan	370	-5	365	365
Summa	3 606	-22 992	-19 396	-17 126

Genomförda åtgärder för att nå budgetbalans

Verksamheternas första årliga budgetuppföljning redovisades för utbildningsstyrelsen vid dess sammanträde i maj 2012. Med anledning av konstaterade budgetavvikelser gav styrelsen produktionschefen i uppdrag att redovisa vidtagna och planerade åtgärder för att nå en budget i balans för de resultatenheter som avviker mot budget. Redovisning av åtgärder presenterades vid utbildningsstyrelsens sammanträde i september 2012.

Vid styrelsens sammanträde i november 2012 redovisades verksamheternas budgetuppföljning per kvartal tre. Styrelsen fattade beslut om tilläggsuppdrag till produktionschefen om att i samverkan med utbildningsstyrelsens presidium föreslå hur redovisning, organisation, rutiner och riktlinjer för en budget i balans på enhetsnivå kan utformas.

Verksamheternas detaljbudget för 2013 föredrogs vid styrelsens sammanträde i december 2012. I samband med detta beslutades om att ge proVarmdo i uppdrag att ta fram ett förslag till hur utbildningsstyrelsens budget kan förtydligas och hur ett arbete

för att säkerställa att de av kommunfullmäktige fastställda budgetramarna respekteras kan utformas. Uppdragen ska redovisas för utbildningsstyrelsen i samband med 2013 års första budgetuppföljning som sker senare i vår.

Under våren antogs lokalplan med uppdrag att fortsätta med lokaleffektiviseringen och interkontrollplan där förutsättningen att hålla budget i balans pekas ut som ett riskområde. Ytterligare arbete med att få budget i balans kommer att redovisas i samband med 2013 års första budgetuppföljning.

Verksamhetsspecifika åtgärder

Utöver ovan angivna generella åtgärder har de resultatenheter som uppvisat underskott uppdragits att upprättat handlingsplaner för att nå en ekonomi i balans. En särskild redovisning av resultatenheternas vidtagna och planerade åtgärder för att komma tillrätta med underskotten gjordes vid utbildningsstyrelsens sammanträde i september 2012.

Förskola

För att komma tillrätta med budgetavvikelser har respektive resultatenhetschef upprättat en handlingsplan med åtgärder för att, i förekommande fall, uppnå en ekonomi i balans. Bland åtgärderna noteras:

- Personalkostnaderna ska sänkas genom att vakanta tjänster inte tillsätts och genom minskat användande av vikarier vid ordinarie personals sjukdomsfrånvaro.
- Neddragning av verksamhet och stängning av avdelningar, vilket exempelvis har skett vid Långviks förskola.
- En särskild organisationsöversyn har påbörjats inom skärgårdsförskolorna med särskild fokus på ett effektivare lokalutnyttjande. En ekonomi i balans försvåras för skärgårdsförskolorna genom de små enheterna om fyra till fem inskrivna barn.

Kommunstyrelsen har i sitt förslag till resultatbalansering från 2012 föreslagit en justering av förskoleenheternas resultat om 491 tkr med anledning av avvecklade enheter.

Grundskola

Under det första halvåret 2012 upprättade grundskoleenheterna handlingsplaner med fokus på anpassning av verksamhet och personaltäthet efter elevantal.

Elevtillströmningen varierar mellan kommunens skolor och har stor påverkan på enskilda resultatenheters möjligheter att nå en budget i balans. För att nå budgetbalans har särskild vikt lagts vid arbetet att se över och verksamhetsanpassa grundskolornas lokalbestånd, då lokalernas andel av enheternas underskott uppgår till drygt tre fjärdedelar av det samlade underskottet. Generellt sett är lokalerna för stora för det elevantal som för närvarande finns i kommunens skolor. Av denna anledning har lokaler sagts upp inom Djurö skola och Kyrkskolan under sommaren 2012. Detta arbete bedrivs kopplat till den nya organisationsstruktur som har beslutats i kommunens grundskolor.

De resultatenheter inom grundskoleverksamheten som uppvisar ett budgetunderskott ska upprätta handlingsplaner för att nå en ekonomi i balans till årsskiftet 2013/2014.

Gymnasium

Värmdö gymnasiums uppvisade budgetunderskott för 2012 täcks av ett ackumulerat överskott från föregående år.

Gustavsbergs gymnasium har vidtagit åtgärder för att minska sitt underskott genom bland annat personalneddragningar motsvarande åtta heltidstjänster. De minskade personalkostnaderna detta medför, kopplat med en förbättrad bättre lokalekonomi genom ombyggnationer, gör att Gustavsbergs gymnasium prognostiserar framtida nollresultat.

Kommunstyrelsen har i sitt förslag till resultatbalansering från 2012 föreslagit en justering av resultatet för Gustavsbergs gymnasium. Justeringar om sammantaget cirka 2 700 tkr föreslås för merkostnader som uppkommit under året med anledning av övertagandet av Doctus, flytt till nya lokaler samt för att möjliggöra avslutande av elevers påbörjade kurser.

CAS vuxenutbildning

CAS har under 2012 upprättat en handlingsplan för att nå en ekonomi i balans. Personalminskningar har skett motsvarande drygt två heltidstjänster från och med halvårsskiftet 2012, vilket medfört minskade kostnader om cirka 560 tkr. Vidare har kostnaderna för verksamhetslokaler reducerats genom uppsägning av lokaler från och med hösten 2012.

Bibliotek

Biblioteken har vidtagit åtgärder för att nå en budget i balans, vilket beräknas uppnås senast under innevarande år. Verksamheternas kostnader ska minskas, främst genom ett minskat nyttjande av vikarier vid ordinarie personals sjukdomsfrånvaro.

Fritidsgårdar

Fritidsgårdsenheterna uppvisar ett underskott mot budget som dock täcks av föregående års ackumulerade överskott.

Särskola

Särskoleverksamheten har under 2012 upprättat en handlingsplan för att nå en budget i balans. Särskilda åtgärder har vidtagits avseende personaltäthet och anpassning av särskoleorganisationen. En särskild översyn ska göras av verksamhetslokaler och anställning av vikarier.

Kulturskolan

Kulturskolan har genomfört ett antal effektiviseringsåtgärder under 2012 men har inte en budget i balans. Ytterligare åtgärder som planeras att genomföras är färre undervisningstimmar, effektivisering av undervisning och förändring av ledningsorganisationen. Utöver fortsatt utveckling av storgruppsverksamhet, försäljning av verksamhet och minskade personalkostnader är kulturskolan i behov av ökade intäkter för att nå en budget i balans.

Kost/restaurang

Enheten har haft ett ackumulerat underskott som nu har reglerats. En kostnadsmedvetenhet har medfört att verksamheten har kunnat minska sina kostnader

samtidigt som intäkterna har ökat.

Åtgärder som genomförs under 2013

Utbildningsstyrelsen tar kontinuerligt del av resultatenheternas budgetuppföljningsprognoser. De som vid årets första uppföljning, per mars månad, uppvisar ett underskott gentemot årsbudget följs särskilt. Detsamma gäller resultatenheter som, i ackumulerat resultat för januari till mars, uppvisar ett underskott.

De resultatenheter som prognostiserar budgetunderskott, och som inte har ett ackumulerat överskott, har givits i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att verksamheten ska ha en budget i balans. Enheternas följsamhet mot handlingsplanen stäms, i enlighet med internkontrollplanen, av månadsvis. Föreslagna åtgärder i handlingsplanen kommer att följas upp av förvaltningen för att säkerställa åtgärdernas effektivitet i verksamheten och för budget.

Utbildningsstyrelsens internkontrollplan för 2013 har fokus på prognosavvikelser mot budget som kommer att följas upp särskilt.

Ekonomiska konsekvenser

Verksamheterna inom utbildningsstyrelsens ansvarsområde uppvisar ett underskott som föranlett utbildningsstyrelsen, proVarmdo och de enskilda resultatenheterna att vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Detta sker bland annat genom en översyn av verksamhetslokaler och anpassning av enheters personaltäthet och organisation.

Konsekvenser för miljön

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Konsekvenser för medborgarna

Resultatenheter som uppvisat underskott har ålagts att vidta åtgärder för att nå budgetbalans. Vidtagna och planerade effektiviseringsåtgärder genomförs med hänsyn till dess konsekvenser för verksamheten och dess kunder.

Bedömning

Kommunens revisorer har i sin revisionsberättelse riktat anmärkning mot utbildningsstyrelsen för bristande styrning, ledning och kontroll av verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer då verksamheten uppvisat fortsatt budgetunderskott under 2012.

Den riktade kritiken är allvarlig och utbildningsstyrelsen har under 2012, i samverkan med proVarmdo, vidtagit flertalet åtgärder för att resultatenheterna ska uppnå budgetbalans. De enheter som uppvisar budgetunderskott har ålagts att upprätta handlingsplaner och vidta åtgärder för att nå budget i balans. Bland vidtagna åtgärder märks bland annat personalminskningar och uppsägning av verksamhetslokaler.

För att uppnå budgetbalans måste dock ytterligare effektiviseringsåtgärder och insatser genomföras inom de berörda enheterna. Inom vissa områden, framför allt inom grundskoleverksamheten, kompliceras processen av det ekonomiska beroendet av

externa faktorer som elevgenomströmning. I samverkan med framtagandet av kommunens befolkningsprognos sker därför ett fördjupat arbete med prognostisering av framtida elevantal inom respektive skolområde för att därigenom möjliggöra en tidig anpassning av verksamhetens omfattning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansli- och utvecklingsavdelningen i samverkan med proVarmdo. Underlag har inhämtats från ekonomichef.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Revisorerna i Värmdö kommun. Revisionsberättelse för år 2012.	Bilaggs
2	Utbildningsstyrelsens yttrande till revisorerna.	Bilaggs

Pia Andersen
Produktionschef